

és Győző.
sike, Jármay
Virághalmy
István nevet
írd a neve-
Mársik Olga,
ni és Jankó.
Dezső, Glósz
Miczi és An-
ée. Marczali
mér, Mándy
már Rózsika,
ar József és
elisz Margit,
ana és István,
Sándor, Kazy
Endrei Ilona
lda, Szerda-
oly, Francke

n megtörtén-
aszombaton,
n válogatott
zines képpel,
megküldi.

mában közölt
Jármai Renée,
Hófer Mar-
a, Rakovszky
Mándy Thyra,
Imre, Krá-

AJA.

magyarázní,
f em a nem-
mában közölt
avaid kezdő-
ül ki. Persze,
innen a hiba.
öre figyelme-
yt és gondo-
nyt, melyre a
a neved bajor-
egyzékébe. —
restem. Hová
Épp a minap
szódéséről s a
ket. Ebben a
— Több levél-

Évikével. —
y Carla: Mál-

ület.
pesten.

KIS LAP

TÜNDÉR-KIRÁLYNŐ UTJA. (Lásd a 327. lapon.)

Szerkeszti Forgó bácsi.

SEK-BALIN P. B. SC.

VILLÁM-SUGÁR.

— Elbeszélés a vörös-bőrü indiánusok földjéről. —

(Képekkel.)

Irta *Donászy Ferencz.*

(Folytatás.)

V.

(A kaimánok tava. — Az áruló hermelin-bőr. — A párduez körmei között. — Eltűnt. — Lesben. — A zöld szemű rém. — A rejtélyes kacsa-vadász.)

Más nap, indulás előtt, újra rövid haditanácsot tartottak.

A menekülő varjak nyomai a szikla-hegységek felé vezettek s egyik-másik helyen olyan tömegesen, olyan mélyen voltak a talajba nyomódva, hogy a trapper gyanakodva rázta fejét.

— A gazok annyira siettek, hogy még a nyomaikat is elfeledték eltörölni.

— Azok a varjak gyávák! Csak egy fekete-lábu lépjen a harc ösvényére, már a fejüket vesztik félelmükben, s annyi eszük sincs, mint egy menekülő pézsma-patkánynak!

— Akkor puskámat merem föltenni egy evet-irhára, hogy a prémek is a hegységben vannak elrejtve.

— Atyám jól sejti. Hanem emlékezik-e, hogy a hegyek lábánál nagy tó terül el, melybe keskeny föld-nyelv nyulik mélyen befelé? Ennek a föld-nyelvnek a végében vén fák állanak földig hajló ágaikkal . . .

A vadász bólintott.

— Hogy ne emlékezném? Többször vadásztam ott veled kacsára, hattyura. De miért említed most e helyet?

Villámsugár erre a Misszuri felé mutatott:

— A folyamok atyja végtelen hosszúságra terjed. Sem barát, sem ellenség nem tud átjönni rajta. Erről az oldalról tehát védve vannak atyám és társai. Hátról Villámsugár harcosai őrködnek, előttünk pedig egyenes irányban jó barátok vigyáznak.

— Kik? kérdé csudálkozással a trapper.

— A punkák! A varjak ellenségei. Az öreg vadász hálásan nézett rá.

— Értelek fiam sagamore! Te hirnököket küldtél a punkákhoz.

A főnök méltósággal intett.

— A punkák jó barátok. Vérbe mártott hegyü szömörce-pálczikákkal hadat üzentek a varjaknak. A mandánok pedig tegnap a Szişzegő-láng két hirnökét fogták el, akik segítséget kerestek.

— Ah, ez jó hír!

— A varjak sagamoréja nem sejti jövetelünket, és mivel kevesen vannak, rejtekbe vonulva várja harcosai megérkeztét. Villámsugár nagy főnök. Fészszeikben fogja meglepni a varjakat.

— Reményled, hogy Véres-kéz is köztük lesz? kérdé felindulástól remegő hangon Budai.

— Bizonyosan ott lesz. A sakál a farkasokkal együtt szokott vadászni.

Egy ideig némán folytaták utjukat, mialatt a trapper egyre csóválta fejét.

— E nyomok sokkal tisztábbak, sem hogy gyanusak ne lennének. Sagamore, a varjak tévutra akarnak vezetni bennünket. Pedig nem szabad időt veszteniünk!

— Mit gondol, atyám?

— Látod jobb felől azt a mocsaras cziprus erdőt?

— Hugh! Az ott a kaimánok tava!

— Mernék fogadni, hogy a kaimánok taván átkelve folytatták utjukat. E nyomok pedig hamisak.

— Atyám át akar kelni a kaimánok taván?

A trapper helybe-hagyón intett.

— Jól van! Két harcosom követni fogja e nyomokat. A megtévesztő szakadéknál utól érhetnek bennünket. Mi pedig átkelünk a kaimánok taván. Induljunk!

Két harcos tovább követte a nyomokat a lovakkal, ők pedig megindultak a nem messze sötétlő cziprus-rengeteg felé.

E cziprus-rengeteg tulajdonkép óriási mocsár volt, kisebb nagyobb tavakkal.

— Mit mondtam? szólott a trapper, éles szemével egy gondosan elrejtett esa-

pást fedezve föl a csudálatos alaku növényzet között.

— Atyám jól sejtett. E nyomok a nagy tóhoz vezetnek.

— Krokodilus! kiáltá Ferkó össze rázkódva.

Lépteik zajára csakugyan egy nagy pánczélos hulló vetette magát a tó setét vizébe.

— Fogsz látni többet is! Csónakunknak itt kell valahol lenni.

Ezzel megkopogtatott puskája agyával egy a többiekén keresztül dőlt elkorhadt cziprus-óriást.

Intésére két indián csakugyan nagy bőrkanoét*) huzott elő a fa odvából. Vállaikra vették s úgy követték a többieket.

Egy másik fánál másik, a harmadiknál és negyediknél harmadik és negyedik kanoe került elő, melyek nagy-voltuk mellett is oly könnyűek voltak, hogy két ember kényelmesen emelhetette.

A nagy tóhoz érkezve, vizre akarták eresztetni a kanoékat.

— Várjatok! Meg köll találnunk a varjak nyomait!

Csakugyan. Hosszas keresés után rá akadtak a vizi-növények sűrű tömegében, ahol csónakra is szálltak.

— Ügyesen csinálták. A letörött nádat és vizi-növényeket újra vissza egyengették. De ami szemünet nem csalják meg vele, ugy-e sagamore? Vizre a csónakokat! Előbb azonban állítsátok fel a bivalybőr-tetőket. A víz fölé hajló ágakon vizi-viperák tanyáznak és ránk vethetik magukat, szólott a trapper.

Midőn mind-annyian csónakba szállottak a trapper felszólítására, minden legény megvizsgálta fegyverét.

— Vigyázzatok! Mihelyt evezőink nesztét hallják, tömegesen jönnek elő a kaimánok a víz színére. Jól czélozzatok, mert ha csónakunkat elérhetik, egyetlen fark-csapásukkal belyukasztják . . . és akkor végünk van!

*) Kanoe = csónak.

Az evezők jóformán zajtalanul szelték a sötét hullámokat. Mégis pár csapás után a víz felszíne hullámozni kezdett. Mindenfelől zöld, merev szemű pánczélos fejek, irtózatossággal bukkanak fel, és siklottak a csónak felé.

A lövések megvillantak s a tompa durranásokra csapatosan rohantak a part nádasai között rejtőzködő kaimánok a vízbe, melyet oly hevesen csapkodtak pánczélos farkaikkal, hogy a csónakok majd felbuktak.

Szerencsére a tulsó part már nem volt messze. A kanoék gyors evező csapásoktól hajtva, madárként siklottak és a kaimánok fogaikat csattogtatva, menekültek el a védő hullámok közé. (Lásd a képet a 324. lapon.) Villámsugár egyszerre a nádas bizonyos pontja felé mutatott.

— Itt kötött ki az ördög-fajzat. Már nem is tartották szükségesnek, hogy nyomait elrejsék.

Partra szállva, a csónakokat szokott módon megint elrejtették. A lágy földbe mélyen besüppedt lábnyomokat követve, félóra mulva kijutottak a mocsárból.

Budai és a fiuk bámulva tekintettek körül.

— Majdnem azt hiszem, hogy megint ott vagyunk, ahonnan elindultunk! kiáltá Feri.

— Van valami a dologban! intett elégedetten a trapper. De most már bizonyos vagyok benne, hogy a menekülő varjak nyomában vagyunk és hogy az előbbi csak tévesztő ál-nyom volt. Hiába, ezért a bizonyosságért meg köllött ama veszélyes utat tenünk. De most előre!

E pillanatban a csapat elején nyomozó harcosok olyan feltűnő módon kezdték a talajt mindenféle irányban vizsgálni, hogy a trapper Villámsugárral és a többi főnökkel gyorsan oda sietett.

— Micsoda ördögösséget találtál, fiam? kérdezte Égő-csillagtól.

Ez válasz helyett rámutatott a feltűnő módon megfogyott nyomokra. Az embereké eltűnt, csak a lovak nyomain maradtak meg változatlanul.

— Nos, és meg tudnád-e mondani ennek az okát?

— Hát egyik a másik nyomába lépett, és a prémeket a lovakra rakták.

A KAIMÁNOK FOGÁIKAT CSATFOGATVA MENNEK ÜLTEREK. (Lásd a 323. lapot.)

Sok ember, kevés ló! felelte röviden Égőcsillag.

Villámsugár éles szemei e közben tovább vizsgálódtak és csakhamar egy kis túske-

bokorra mutatott, melynek letört ág-hegyeiről néhány szál szőröcskét csipett le ujjjaival.

— Itt medvebőr-csomag esett le. Nehéz volt, az ember elcsuszott, a társai pedig fölsegítették. Ime, itt vannak a nyomok. Nagyon siettek!

Ferkó és Alfréd nem győzték bámulni azt a csodával határos éles-látást, midőn Égő-csillag másodszer is felkiáltott:

— Hugh! A mogyoró-bokor mögött találták.

Ezzel egy hófehéren csillogó, drága hermelin-irhácskát nyújtott át a trappernek, aki rámutatott a rajta függő fa-táblácskára.

— Nagy rohantukban ezt is itt hagyták. Lássátok, ilyen ritka szép volt valamennyi. Ötszáz darab egy csomóban s mint e példány mutatja: hibátlan, első rangu prém!

— Ötszáz hermelin-bőr! Maga egy kincs! szörnyűközött hangos átkozódás között Duncan.

A PÁRDU CZ UGRÁSRA LAPULT LE. (Lásd a 326. lapon.)

— Europa minden fejdelmét ellehetett volna belőle látni hermelin-palásttal! folytatá Crawford.

Dél tájban a trapper megállította és figyelmeztette a csapatot, hogy száz lépéssel odább, olyan szakadékos, szegzugos sziklatömkelegen keresztül vezet utjuk, melyben könnyen eltévedhetnek. Azért senki egy lépéssel se térjen le s fegyverét tartsa készen, mert ha valahol: ez a legalkalmasabb hely a lesbe-csalásra és támadásra.

A trapper, aki Villámsugárral együtt legelől lépegetett, sűrűn megállapodott és gyanakodó, nyugtalan pillantásokkal vizsgálta környezetet.

— Minden pillanatban a varjak harci kiáltását vártam felharsanni. Ez a nagy csend nem jót jelent. Valami ördögösség lappang alatta, mondá gyanakodva. Rossz jel.

— Az a, rossz jel. Máskor ez a hely itt hemzseg a madártól, apró őrlőtől. Most egyet sem lehet látni. A varjak itt jártak. Ez a nagy csöndesség azt jelenti.

E pillanatban rekedt ordítás bődült el mögöttük. A szerte repülő bozótból egy vöröses barnán foltozott sárgás állat ugrott óriási szökéssel a lovak közé, mire ezek ijedten menekültek szana-szét.

— Párducz! A lovak! A lovak! Utánok, míg a szakadékokba nem tévelyegnek! kiáltá a trapper. És ugyan-e perczen furódott nagy szisszenéssel az Égő-csillag nyil-vesszeje a menekülő párducz lapoczkájába, mire ez fájdalmas orditással huzódott a bokrok közé.

A megriadt lovakat az indiánok csakhamar össze terelték. Midőn azonban indulni akartak észre vették, hogy Feri és Alfréd hiányoznak.

Budai és a trapper ijedten néztek össze. Éppen keresésükre akartak indulni, midőn a szakadékok között dörgő ordítás és Feri segély-kiáltása harsant fel.

— John bátyám! Villámsugár! Segítség!... a párducz!

A trapper és a főnök villám-gyorsan rohantak a szakadék vége felé. A fenékén, egy barlang bejárata előtt, Feri életrehalálra küzdött a nöstény párducczal melynek apró kölykei az anyjuk háta mögé huzódva, ennek minden mozdulatát haragos fog-vicsorgatással utánozták.

A fene-vad, míg fiai a közelben voltak, csak éles karmu első lábaival csapkodott Ferkó felé, ki a szűk helyen hátát a szikla-falnak vetve, félig térdelő helyzetben védekezett apjától öröklött vadász-késével.

— Bátorságot fiam! Itt vagyunk! Vesd magad a földre, hogy lőhessek! kiáltá a futástól lihegve a trapper. És sohasem hibázó golyója most is abban a pillanatban találta szíven a ragadozót, midőn épp ugráshoz lapult le. (Lásd a képet a 325. lapon.)

Feri sértetlen tápázkodott fel, s már akkor a trapper is mellette állott.

— Látom, nem vagy megsebesülve. De mi az ördög jutott eszetekbe, hogy a párducz barlangjába dugjátok az orrotokat? kiáltá jószívű nyerseséggel, miközben keresve nézett körül.

— Hát Alfréd hol van? kérdé nyugtalanul.

— Együtt futottunk a lovak után, de ott a bokroknál eltűnt mellőlem, viszonzá Feri, megdöbbenésében minden másról megfeledkezve.

Villámsugár, ki ez alatt puskája agyával az anyjuk holt-testét nyugtalanul szaglál-gató kölyköket verdeste agyon, megütődve kapta föl fejét.

— Gyorsan keresni halvány arcú fiut! Villámsugár szerencsétlenséget sejt. Föl, föl!

Budai, kit majd megemésztett a nyugtalanlás, maga is a keresőkhoz csatlakozott. Egy félre eső szakadékban Égő-csillag csakhamar rá is akadt Alfréd nyomaira.

— Hugh! Itt varjak jártak! Halvány arcú ifju varjak kezébe került!

Mindnyájan oda rohantak és rövid vizsgálódás után, a trapper szomoru fejbólintással megerősíté a mondottakat.

Budai lesujtottan meredt maga elé. Szólni akart, de csak az ajkai mozogtak hangtalanul.

A trapper megindultan nézett rá, azután vigasztalni kezdé.

— Ne félj, nem lesz semmi baja! Még nagyon fiatal, hát nem bántják. Sőt inkább, értékes kezesül tartogatják végső esetekre. Helyesli, amit mondtam, testvérem, a sagamore?

— Villámsugár helyesli atyám szavait. Halvány arcú férfi szíve ne fájjon. Fiatal testvére nem sokára meg lesz szabadítva.

— Hát ha gyorsan utánuk sietnénk? Nagyon messzire nem lehetnek! veté közbe türelmetlenül Duncan. Utána a gazoknak!

A trapper fejét rázta.

— E hely olyan tömkeleg, hogy ha egy hétig keresnénk, sem akadnánk rájuk. Sőt annak a veszedelemnek tennők ki magunkat, hogy mi is valami kijárástalan szorosba tévedjünk, hol könnyen lemészárolhatnának. Különben, mit tanácsolsz, sagamore?

— Induljunk, amilyen gyorsan csak lehet! sürgeté, nyergébe pattanva, a főnök. Egyuttal jelt is adott az indulásra.

(Folytatása következik.)

TÜNDÉR-KIRÁLYNŐ UTJA.

(Képpel a czimlapon.)

SZÉP tündér-királynő
A rózsá-lugasban —
Piros rózsá-felhő
A kéklő fényes magasban.

Kis tündérek költik
Csoda-édes dallal;
»Ébredj, szép királynőnk,
Meghasadt a piros hajnal!«

Tündér király-asszony
Fölérez mosolygva:
»Hé! A pillangóim
Be vannak-é rendre fogva?«

»Künn lebegnek immár,
Türelmetlen várnak;
Örülnek, hogy véled
Le a földre szállva-szállnak.

Le a földre szállnak,
Tavaszközepébe:
Játszó gyermekeknek
Vigadó, boldog körébe.

Gazdag koszoruba
Fonnak gyöngyvirágot —
Siess! Az arany nap
Ime már magasra hágott!«

Tündér király-asszony
Kinéz ablakából —
Gyorsan öltöztetik
S külsőben felhős lakából.

Arany koronáját
Rátűzik hajára —
Igy szökken a napnak
Egyik vékony sugarára.

Bal kezébe kapja
A lilium-vesszőt,
Máshéba kapja
A kék-selyem szalag-gyeplőt.

»Gyű, te pillangóim
Be a kikeletbe!
Oda le a völgybe,
A virágos, himes gyepre!

A virágos gyepre
A patak partjára —
Hol a gyermek-világ
A kör-tánczot vigan járja!

Rendre csókolgatom,
Elmulatok vélek —
S aztán rózsá-felhős
Palotámba vissza térek.«

KÉPEK

A MAGYAR NEMZET TÖRTÉNETÉBŐL.

A dicső Mátyás király.

(Képekkel a 328. 329. és 332. lapokon.)

(Vége.)

ULÁSZLÓ cseh király és apja, Kázmér lengyel király, fennhéjázó hangon követelték, hogy Mátyás adja vissza az elfoglalt Morvaországot és Sziléziát. És megtudván, hogy Mátyás csak kicsiny sereggel épp Boroszlóban időz, rögtön nagy had-erővel indult oda ellene: bizakodva, hogy a fő-seregétől messze levő Mátyást csuffá teszi, talán el is fogják.

Nagyon jól tudta Mátyás, mi készül s elhatározta, hogy ott Boroszlóban várja

meg az ellenséget, hadd vegye ő ostrom a fekete seregből; de ott voltak jó pus-
alá. Pedig csak vagy ezer vitéz volt vele kásai és hatalmas ágyui is.

A GYŐZELMES MÁTYÁS. (Lásd a 331. lapon.)

A boroszlói gazdag polgárok nagyon megrémültek, midőn megtudták, hogy a városuk ostrom alá kerül. Husz-szorta erősebb ellenség jön, bizonyosan elfoglalja, kifosztja, földulja a várost! Nem sokára
(Folytatása a 330. lapon.)

ak jó pus-

BEATRIX KIRÁLYNÉ, MÁTYÁS KIRÁLY NEJE. (Lásd a 331. lapon.)

elfoglalja,
em 'sokára

(Folytatás a 328. laphoz.)

ijedezve jelentették Mátyásnak, hogy Kázmér lengyel király 15.000 főnyi sereggel már egészen közel van.

— Csak jöjjön! felelt Mátyás. Kopasz az a lengyel Kázmér, de majd még jobban megkoppasztom.

Látta azonban, hogy a kemény hadi mesterségtől iszonyodó polgárok még mindig szepegnek. Megtette hát most is, ami szokása volt, mikor egészen biztosan és jól akarta végezni a dolgát. Szegényes pórnak öltözött, kiment a városból és behatolt a Kázmér táborába, ahol afféle véletlenül oda tévedt jámbor parasztnak néztek. Jól megszemlélte, megvizsgált mindent s estére már ismét Boroszlóban volt. Maga elé hívta az előkelő polgárokat és így szólt:

— Tudjátok, hogy királyi szavammal nem szoktam játszani. No's hát: jót állok itt még az utolsó veréb-fészekről is. Senkiben, semmiben sem fog kár esni.

Másnap a cseh-lengyel sereg körül fogta a várost, megkezdődött az ostrom. No, olyan ostromot sem sokat látott a világ!

Kázmér király nagy hetykén mindjárt rohamra vezette a hadait. De amint közelre értek, a város bástyáiról megszólaltak a Mátyás öreg ágyúi, gyilkos lövöldözést kezdtek a puskások, a fal tövéből pedig megmozdultak a fekete sereg pánczélos vitézei, kegyetlenül elgázolva, lekaszabolva mindent maguk előtt. Halálos rémülettel futott meg az ostromló sereg.

Kétszer-háromszor próbálták azt, de mindig csak egyforma vége lett. Kázmér és Ulászló ekkor belátták, hogy ilyen módon nem boldogulnak.

— Jól van, hát kiéheztetjük. Elsánczolt táborba szállunk a város körül, nem eresztünk senkit se be, se ki.

Csak hogy Mátyás jó előre gondolt erre. A város bőven el volt látva élelmi szerrekllel, ellenben az ostromló seregre csakhamar bőjtös napok virradtak. Mátyás ugyanis meghagyta messzebb künn levő csapatainak, hogy csatába ne bocsátkozzanak, de fogjanak el az ellenség háta mögött minden élelmi szállítmányt. Így aztán a cseh-lengyel sereg egyszerre csak azt vette észre, hogy alig van mit ennie. De még azzal is megréfálta Mátyás az ostromlókat, hogy a város egyik magas pontján nyitott oldalul mulató helyet emeltetett és itt minden nap nagy lakomát, táncz-mulatságot rendezett. Az ostromló sereg dühösködve, éhségtől korgó gyomorral, irigykedve nézte, hogy az ostromlottak oda benn milyen vigan vannak.

És még ha nyugodtan nézhették volna! De a Mátyás fekete seregének vitézei meg azzal mulattak, hogy minden nap kirohantak hol az egyik, hol a másik kapun, rá csaptak az ellenségre, egy sort levágtak és mind-annyszor egész csapat foglyot vittek magukkal a városba. Egykét hét múlva a polgármester tréfás kétségbe eséssel így szólt Mátyáshoz:

— Felséges uram, ha ez így tart tovább, maholnap az egész ellenséges sereg itt lesz nálunk börtönben. Már nem is tudjuk hova dugni őket; minden tömlőz, pincze tele van. Aztán meg tömérdek kenyeret is pusztítanak, mert éhezni csak nem engedhetjük az isten-adtákat!

— Jól van no, felelt Mátyás nevetve. Majd másképp csináljuk.

Ezen túl hát a fekete sereg az elfogott ellenséges katonákból csak a legszálasabb, derék legényeket tartotta meg, a többinek pedig kard-vágással könnyű sebet ejtett az arczán, aztán elbocsátotta.

— Menjetek Isten hírével! Bizonyítsátok a képetekkel, hogy a fekete sereggel harczoltatok.

Kázmér és Ulászló királyok dultak-fultak mérgökben, seregök meg volt csufolva, ki volt éhezve, számban is megfogyva. Mit tegyenek? Arra már nem is gondolhattak, hogy megrohanják a várost, de kimozdulni sem mertek elsánczolt táborukból, mert ha utközben üt rájok Mátyás, oda vannak. Végre sem maradt más hátra, mint az, hogy ők, akik nagy fenn-héjazva indultak ki Mátyás elfogására, most már békét kérjenek Mátyástól. Keserves megalázkodás volt, de hát elküldték a követet. Mátyás azonban ezt izente vissza:

— Ha Kázmér és Ulászló királyoknak szükségök van valamire, jőjjenek maguk. Még pedig együtt. Ha személyesen megkérnek, akkor . . . no, majd meglátom.

Roppant megalázás volt az, hogy a királyok személyesen könyörögjenek békeért. A fiatal Ulászló nem is állt rá; de apja, Kázmér király, rászánta magát a megalázkodásra. Csak hogy Mátyás így szólt:

— Mondtam, hogy csak akkor alkuszom, ha mind a ketten kértek. Szavamnak állni szoktam. De hogy hiába ne fáradtál légyen, küldök a kiéhezett seregednek egy kis enni valót. Holnap délig pedig vagy eljötök mind a ketten, vagy pedig délután én megyek hozzátok, de a fekete sereggel!

Hát bizony más nap Ulászló és Kázmér királyok bele haraptak a savanyu almába;

szégyenkezve, megalázkodva jelentek meg Mátyás előtt s békét kértek. Sokáig folyt aztán az alku és azzal ért véget, hogy megkötötték a békét, még pedig olykép, hogy Mátyás megtartotta egész Morvaországot és Sziléziát s fölvette a cseh királyi czímet is.

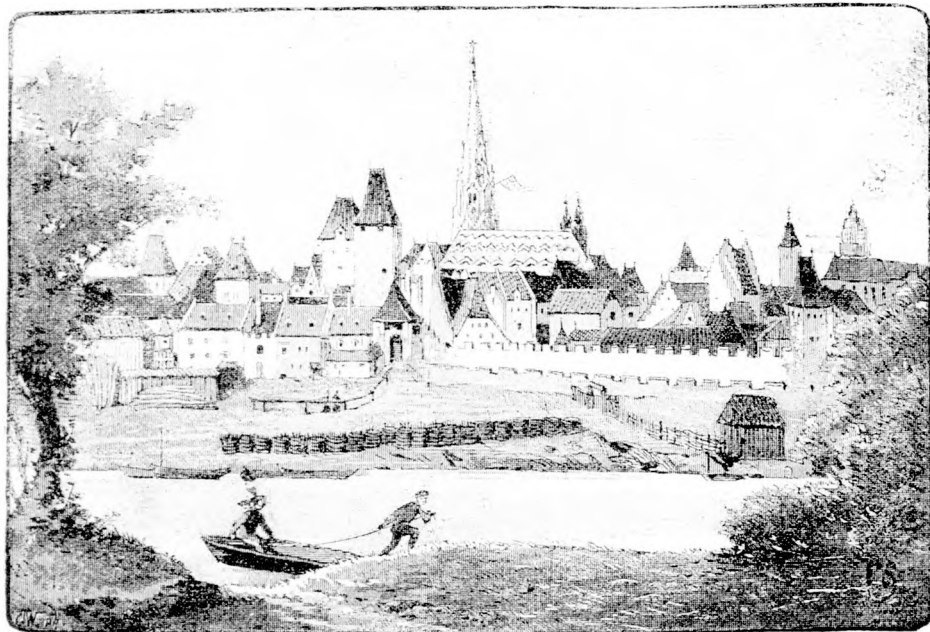
Két gazdag tartománnyal nagyobbította meg ekkép birodalmát és mint dicsőséges győző tért haza a hadjáratból. (Lásd a képet a 328. lapon.)

De nemcsak a háborukban volt Mátyás dicsőséges. Fénnel, pompával, bölcsen és nemesen uralkodott budai palotájában, oldalán a szép és nagy műveltségű Beatrix királynéval, aki a szicíliai és arragoniai király leánya volt. (Lásd a képet a 329. lapon.) Nem csak magyar fő-urak voltak ott a királyi udvarban, hanem egymást érték a külföldi vendégek s pompás lovagjátékokkal, vendégségekkel, vadászatokkal mulattak. Maga Mátyás is szívesen vett az efféléken részt, de még jobban szeretett a tudósok, művészek közt időzni, kiket nagy számmal hívott udvarába. Nagyszerű könyvtárt is alapított, ötvenezer kötet könyvet gyűjtött és iratott össze. Mert akkor még csak írott könyvek voltak és Mátyás egész sereg írás-tudót fizetett, akik az ő könyvtára számára könyveket másoltak. A jelesebb könyveket kiváló művészek remek képekkel festették tele és minden könyv gyönyörűen bekötve és Mátyás ezüstbe vert czimerével diszesítve került a könyvtárba.

Roppant kincs volt ez a könyvtár, de hajh! . . . Mátyás halála után nem tudták megbecsülni, sokat szét hurezoltak belőle, a nagy részét pedig a gyászos mohácsi vész után a török vagy elpusztította, vagy

Konstantinápolyba vitte. Még ma is sok »Corvina« van a szultán kincstárában. Mert »Corvina«, azaz »Hollós« néven ismeri ma a tudós világa Mátyás könyvtárának remek könyveit. Vissza került egy kis rész Magyarországra is és mint drága kincset őrizzük Budapesten a nemzeti muzeumban.

Mátyás király volt az, aki Magyarországon a legelső könyv-nyomdát is felállította. Akkoriban találta fel a német Gutenberg a könyv-nyomtatás szép és fontos mesterségét s Mátyás rögtön berendeztetett Budán egy könyv-nyomdát, melynek Hesz András volt a mestere és Geréb László a felügyelője.

BÉCS VÁROSA MÁTYÁS KORÁBAN. (Lásd a 333. Japont.)

Akár vendégeivel mulatott, akár tudósaival vitatkozott, akár messze földön el-lenséggel hadakozott Mátyás: azért sas-szeme mindig minden egyebet is rögtön meglátott s ha baj támadt, azt ő villám-gyorsan levverte.

Egyszer messze az erdélyi részekben János, bazini grófnak az jutott eszébe,

hogy ő ott külön független uralkodónak kiáltatja ki magát. A szomszéd moldvai oláh vajda, Bogdanovics István, biztatta és segítséget ígért neki. De még javában tanakodtak, midőn Mátyás ott termett, a fő-bűnösöket keményen megbüntette, a bűnbánóknak megbocsátott, aztán melegiben rátört seregével a moldvai vajdára,

saját országában csufosan tönkre verte és rá kényszerítette, hogy a magyar királynak hódoljon és hűséget esküdjék. Így bánta meg mindenki, aki bele mert kötni.

Megbánta Fridrik német császár is, aki sokat kötözködött Mátyással. Ez végre megunta, és hatalmas seregével rövid idő alatt elfoglalta egész Ausztriát; a már akkor is híres és nagy, gazdag Bécsset (Lásd a képet a 332. lapon.) pedig ostrom alá fogta. Nehezen birt az erős várossal, hát itt is maga segített a bajon. Parasztruhába öltözött és egy kocsi-kereket maga előtt forgatva, bejutott a városba, ahol mindent jól megnézett a bástyák és falak körül. Meg is tréfálta az ellenséget, mert betért egy koresmába s mikor távozott, a koresmáros czédulát talált az asztalon, e latin sorokkal:

Hic fuit Mathias rex,
Comedit ova sex.

Azaz: »Itt volt Mátyás király, megevett hat tojást.« Rögtön tudták, melyik vendég volt az. Kutatták is halálra; de Mátyás már messze künn járt akkor és most már pontosan tudván, hol leggyöngébb a fal, mihamar el is foglalta Bécs városát. Beatrix királynéval együtt diadalmasan vonult be s a büszke Bécs alázatosan hódolt a hatalmas magyar királynak.

Mátyás azután második szék-helyévé tette Bécs városát, ahol sokat időzött. És ott érte el halála is 1490. tavaszán, negyven-nyolcz éves korában.

Gyászolt, méltán gyászolt a magyar nép e nagy királya halálán. »Meghalt Mátyás, oda az igazság!« mondogatták országszerte. És oda lett kevés idő multán a hatalom és dicsőség is, melyet Mátyás

szerezett s melyet gyöngé utódai nem birtak megtartani.

De a dicső Mátyás király emléke ma is él és mindörökre büszkesége a magyar nemzet történetének.

A KIS OSSZE-ESKÜVŐ.

— Beszélyke. —

BÉG elharangozták már a delet, a leves már ott párolgott az asztalon s az apa épp hozzá is látott, kissé boszusan szólva:

— Már megint elkészült az a Dini gyerek? Hogy nincs itthon idején!

E pillanatban nagy robajjal nyílt az ajtó s egy körül-belül hét éves fiu rontott be: kipirulva, porosan, borzasan, lihegve.

— Jaj, bizony elkéstem egy kicsit . . . de nagyon messze jártunk . . . egészen az erdőnél, szólt mentegetőzve.

— Jártunk? Kivel jártál ott? Bizonyosan megint azzal a vásott Bandival.

— I . . . igen, felelé Dini.

— Nem szeretem, hogy olyan nagyon jó pajtások vagytok, szólt az apa komolyan. Az a Bandi valóságos Rosszcsont Ferke. No de persze, eddig nem volt más játszótársad. Hanem ma délután megérkezik Jenő és itt marad vagy három hétig. Lesz majd derekabb pajtásod, aki nem törí vásott csinyeken a fejét és, tudom, szóba sem áll azzal a garabonczás Bandival.

Ez a kilátás éppen nem szolgált Dininek örömére. Mert neki Bandi nagyon kedves pajtása volt, és ha Jenő csak azért jön, hogy elválassa őket, akkor bizony inkább ne is jönne. Mi keresni valója itt? Maradt volna Budapesten, ne rontsa másnak a jó dolgát.

Dinike tehát azzal fogadta rokona érkezésének hírére, hogy már előre is megharagudott. Nem ismerte ugyan Jenőt, de már bizonyosra vette, hogy nem fogja szeretni. És nagyon természetesen legelső dolga volt, hogy mindjárt ebéd után sietett Bandihoz és közölte vele a rossz hirt. Még

természetesebb, hogy Bandit elfutotta a pulyka-méreg.

— Mit keres itt az a városi ficsúr? És azt mondod, hogy két évvel is öregebb náladnál, meg nagyon finyás, czeremoniás? No hiszen, gratulálok a mulatsághoz, amiben részed lesz vele! Képelem, afféle fontoskodó, szörnyen bölcös, de mindentől szepegő városi diák. No, ne félj! Felétek sem megyek! Nem kérek az ilyen pajtásból, egészen neked hagyom.

— De nekem nem köll! Én jobb szeretek veled játszani, bizonygatá Dinike.

— Már pedig, ha itt lesz, nem igen játszogathatunk többé a magunk kedvére. Ha csak valamiképp le nem rázzuk a nyakunkról.

— Az nagyon jó volna! De hogyan?

Erre a nehéz kérdésre Bandi sem tudott rögtön megfelelni, mert hát ő pajkos és vásott ficzkó ugyan, de mind össze fél esztendővel öregebb csak Dinikénél. Hanem aki nagyon akar valamit, végre is kitalálja a módját s a két kis pajtás addig-addig törte a fejét, mignem kieszelte: hogyan rázza le a nyakáról azt az alkalmatlan vendéget. Voltaképpen Bandi eszelte ki, Dini pedig bele egyezett és jónak találta.

— Tudod, szólt Bandi, csak úgy ér a dolog valamit, ha az a Jenő éppenséggel nem lábatlankodik közöttünk. Ez pedig csak úgy lehetséges, ha ott reked a szobában.

— Igen, de hát ha nem akar ott maradni?

— Majd ott marad. Tudom én már, mit csinálunk. Olyan nagyszerű módját eszeltem ki, hogy tudom, nem fog az a kényes urficska nekünk alkalmatlankodni. De ügyesnek köll ám lenned!

— Ó, leszek én, csak mondd, mit csináljak? vállalkozott Dinike nagy készséggel.

— Hát ugy-e, a házatok mögött van egy nagy fa, amelyen minap madár-fészket fedeztünk föl. Eppen csak egy ág van alatta. Arra kell állni, hogy be lehessen látni a fészekbe. No's, hát elmondod Jenőnek, hogy abban a fészekben szép tojáskák vannak és te minden nap megnézed, kikeltek-e már a fiókák.

— De hiszen az nem igaz! Én nem merek oda fölmászni! Csak te voltál fönn.

— Mind egy! Mondani azért mondhatod. Aztán gunyolni fogod Jenőt, hogy ő nem merne oda fölmászni. Bizonyosan röstelni fogja és csak azért is megteszi; de én azt az ágat még ma este titkon keresztül fűrészzelem, úgy hogy amint rááll, letörik alatta és Jenő urfi lepottyan, kitöri a nyakát.

— Jaj, te! És meg is hal? Az mégis baj volna.

— No, nem bánom, hát ne törje ki a nyakát, csak a lábát. Ezzel is fekszik majd vagy három hétig, aztán örülni fog, ha haza mehet. Ugy-e nagyszerű?

Bandi büszkén nézett Dinikére, ez pedig nem tagadhatta, hogy a hadi terv csakugyan nagyszerű. Egy csapással megszabadulnak az ellenségtől. Erősen megfogadták egymásnak, hogy pontosan megteszi mindegyik a magáét.

Sötét este volt, mire Dinike haza vetődött. Már ott találta Jenőt, aki vidáman és barátságosan sietett eléje. Jóval nagyobb, izmos fiú volt, kissé sápadt, de nyájas, arczu, derült, nyílt tekintetű, úgy hogy Dini semmiképp sem tudta annyira kiállhatatlannak találni az ellenséget, mint a hogy szerette volna.

— Mindegy, gondolá. A külső sokszor csal. Azért mégsem szeretem. Megfogadtam Bandinak.

Azt azonban nem fogadta meg, hogy meg nem hallgatja a Jenő vidám, fesztelen beszédét, amint utazásáról, otthoni dolgairól csevegett, azután meg Dinike dolgairól tudakozódott és előre örült, hogy milyen jól fognak itt játszogatni.

Ekkor szerencsére eszébe jutott Dininek a hadi terv és csakugyan ügyesen beugratta Jenőt.

— Hogy nem mernék fölmászni arra a fára? mondá nevetve. No, holnap reggel mindjárt fölkeresem és mire te fölkelsz, már jelenteni fogom neked, kikeltek-e azok a madár-fiókák.

Igy hát nagyon szépen rendben volt a dolog s Dini örült, vagy legalább is örülnie köllött volna, mert hiszen Jenő mindjárt holnap reggel kitöri a lábát, vagy épp tán a nyakát is szegi. Tudná csak! De persze nem tudja, és olyan kedvesen beszél, tréfál tovább, hogy vacsora után Dini szinte sajnálta, mikor le köllött feküdniök.

Lefeküdt Dini, de sehogy sem tudott elaludni. Nagyon nyugtalanította valami. Pedig megtette, amit jó pajtásának ígért. Vagy tán épp az a baj? Ez a Jenő nem látszik olyan gonosz ellenségnek... mégis csak kár lesz, ha a nyakát szegi. Apja, anyja bizonyosan sajnálni fogják... aztán még ha csak a lábát töri is, nagyon sokat fog szenvedni és hogy merjen majd ő, Dini, a szemébe nézni? Es ha kérdi, hogy mit vétett neki és Bandinak? Olyan nyájasnak látszik, aki nem is tud véteni senkinek... Milyen borzasztó lesz az, ha ott fekszik össze törötten a fa alatt, sir, jajgat és nem tud mozdulni! Azután majd kikutatják, hogyan történt a dolog és kiderítik, hogy Dini volt az egyik gonosztevő aki okozta!

Hideg borzongás futott végig Dinikén. Nem volt nyugta az ágyban, kiugrott és félig felöltözött.

— Nem, nem engedhetem, hogy a nyakát szegje!... valamiképen meg köll akadályoznom.

Igen, de hogy? Oda lopózhatnék a harmadik szobába, ahol Jenő alszik; felköltethetné, megvallhatná neki a veszedelmes össze-esküvést; de ezzel szörnyen csuffá tenné magát. Nem, ezt nem teheti semmi szín alatt! Inkább kimegy oda a fához, fölkapaszkodik és eltöri azt az átfürészelt ágat. Nagyon borzasztó ugyan éjjel sötétben ott kóborolni, de nincs más mentség.

Remegve, ijedezve indult meg, de nem jutott messzire. A ház fő-ajtaja természetesen be volt csukva, nem lehetett kijutni. Dinike ennek, az igazat megvallva, félig-meddig még örült is.

— Rá érek reggel! Korán kelek föl.

Ebből azonban semmi sem lett. A sok nyugtalanzkodás, lelki-furdalás után végre kimerült és úgy elaludt, hogy reggel arra ébredt föl, amint a mama így szólt hozzá:

— Kelj már föl, álmos táska! Lám, megszegyent Jenő, aki városi fiu létére már egy órája künn jár.

Dinike sápadtan ugrott ki ágyából.

— Már... már kiment? kérdé reszketve. És hová ment?

— Nem igen tudom. A nagy fa után tudakozódott. Nem is értem, mit akar ott?

— Jaj! Oda ment? És nem jött vissza?

— Még nem! De mi lelt? Mit ijedezel?

— Jaj Istenem! Jaj, bizonyosan ott fekszik a fa alatt, lábát törte, nyakát szegte! Már késő!

A mama nem tudta, mit gondoljon s csodálkozva fogta vallatóra Dinikét, aki nagy szepegésében és bün-bánatában mindent megvallott. Eppen befejezte a bünvallomást és javában zokogott, mikor belépett... Jenő. Vigan mondá:

— Dinikém, a fiókák már kikeltek. Mondtam ugy-e, hogy én látom meg hámarább.

Dinike az örömtől szinte meredten bámult rá.

— És... és nem szegted a nyakadat?

Jenő nagyot nevetett.

— Ej, hát olyan ügyetlennek gondolsz? Igaz, nem volt könnyü, mert egy ágnak csak a csonka maradványán lehet megállni; de nekem az is elég. Hanem még előttem valaki pórul járhatott a fészeknél, alkalmasint ki akarta rabolni, de az ág letört alatta. Pedig jó vastag ág, ott hever a földön.

Dinike annyira örült, hogy ez szinte föltűnt Jenőnek; de a mama kiméletes akart lenni a bünbánó kis össze-esküvő iránt és nem árulta el, maga Dini persze még kevésbé. Vigan reggeliztek tehát; csak az a titkos aggodalma volt Dininek, mit szól majd Bandi ahhoz, hogy ő ijedtében elárulta mamájának a dolgot. Valami ürügy alatt el is osont Bandiékhoz, de nem beszélhetett vele, csak az apjával.

— A gézenguz megint valami rosszban törte a fejét; sötét este valami fán meszterkedett, leesett és kificzamította a lábát. Megfekszí vagy két hétig.

Egészen megzavarodva tért Dini haza. Hát így büntette őket a Gondviselés! Őt magát nagy megszégyenüléssel, Bandit láb-ficzamodással. Jenőnek pedig semmi baja.

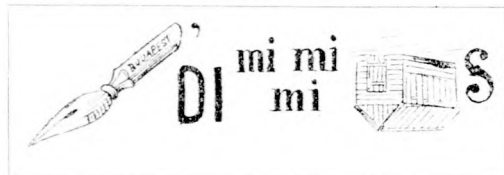
— És ez csak igazság! gondoló Dini. Nagyon gonosz dolog volt, amire Bandi csábított . . . nem is leszek többé pajtása. Jenőnek pedig elmondok mindent, nem tudnék különben a szemébe nézni.

Megtette s Jenő egy pillanatig komolyan bámult rá. De aztán nagyot nevetett.

— Oktondi kis fiuk vagytok. Dehogy haragszom. Majd meglátod, jó barátok leszünk s még Bandit is megszelidítjük. Vigak leszünk, de nem vásottak.

Estére már nem volt Jenőnek jobb barátja Dinikénél s aztán olyan derült pár hetet töltöttek együtt, hogy Dinike is, de még Bandi is bizony megsiratták a Jenő távozását.

KÉP-REJTVÉNY.

A megfejtők névsorából elsőnek kihuzott, kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Apró szindarabok“.

Gyermek-előadások számára gyűjtötte *Forgó bácsi*. (A „*Forgó bácsi könyvtára*“ című sorozat egyik önálló kötete.)

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A *KIS LAP* LII. köt. 19-dik számában közölt betű-rejtvények megfejtése:

Orángutáng. — Velence. — Kanapé. — Alpár.

Helyesen fejtették meg: Kövesi Jenő, Mérey Ágosta, Gallatz Imre, Polgáry Karola, Kováts Jolán, Gyermek Kálmán, Szumrák Jenő, Sier

Friczike, Bolyó Pálma és Károly (részben), Badics Gizella, Boros Emmike, Gyenes Zoltán, Barsi Dezső, Erényi Gusztáv és Gyuri, Zubor Imre, Esterházy Erzsébetke (részben), Mágori Béla, Reich Alfréd (írást beporozni nem illik! *F. b.*), Koronthály Zoltán, Farkas Ilonka, Mariska és László (részben), Jurenák Ferencz, Nékám István és Ervin, Piller Géza (részben), Parsch Gyuri, Záborszky Mariska és Dezső, Hein Etelka és Irma (részben), Virághalmy Juliska, Kis Károly, Kalmár Rózika (részben), Fromm Hermina (részben), Krivány Dénes és Jankó, Grubits Mariska (részben), Nagy Kálmán (hiányosan), Kazy Livia, Graef Paula és Márta, Jülek Jani és Tihamér, Sármezey Miczi és Annuska (részben), Weber Szerénke (részben), ifj. Kőrösi Károly (részben), Endrei Ilona és Rudolf, Dukesz Anna és István (részben), Bogyay Ernő (hiányosan), Klopstock Tekla, Francke Janka (részben), Vállas Ilonka, Weisz Béla, Fischl Izabella.

A jutalom kisorsolása szabály-szerűen megtörtént. nyertes lett *Boros Emmike*, *Nagy-Szebenben*, kinek a jutalom-könyvet (*»Kis mesekönyv«*, válogatott mesék a *Grimm* testvérek gyűjteményéből, számos fa-metszetű ábrával, díszes vászon kötésben) a kiadó-hivatal megküldi.

*

A *»Kis Lap«* LII. köt. 18-ik számában közölt rejtvény megfejtését még beküldték: Koronthály Zoltán, Farkas Ilonka, Mariska és László, Rakovszky Marcsa és László, Kis Károly.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Rakovszky Marcsa és László. Megjegyzéseket közölni fogom az íróval, hogy megadja nekünk a kellő felvilágosítást. Kedves levelkétek bizony fölébresztette bennem a vágyat: bár én is faluzhatnék s járhatnám veletek a virágos kertet s andaloghatnék az üde, édes tavasz levegőn, erdőn, mezőn. De engem fogva tart a kötelesség, melynek szigorát csak az enyhíti, hogy az én szeretett kis olvasóimmal foglalkozhatom. — **Asbóth Erzsike és Juliska.** Örömtökben nekem is örööm telik. Magától értetődik, hogy a két hű testvér hiven is osztozkodik meg az ajándékon. — **Krászonyi Steffke.** Küldeni küldhetsz. Hogy ne? Ha jó, meg is jelen. — **Szirmai Józika.** Nagy örömet szereztél sorocskáiddal. Hat éves gyermek-től csinosabb írást kívánni nem lehet. A levelkéd második részére ennyit: Athenaeum, II. udvar, 1-ső em., csütörtök 6—7. — *Több levélről a jövő számban.*

LEVELEZÉS.

Polgáry Karola (Rimaszombat) levelezést óhajt *Fodor Malvinával.*